

Nr 12 (1/2013)

styczeń – czerwiec

PEDAGOGIKA KATOLICKA

*Uczestnicy Konferencji „Świat wirtualny a świat realny”
(Stalowa Wola, 27.02.2013r.)*

CZASOPISMO KATEDRY PEDAGOGIKI KATOLICKIEJ
Wydziału Zamiejscowego Nauk o Społeczeństwie
KUL w Stalowej Woli

PEDAGOGIKA KATOLICKA

WYDAWCA / PUBLISHER

Katedra Pedagogiki Katolickiej
Wydziału Zamiejscowego Nauk o Społeczeństwie w Stalowej Woli
Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II w Lublinie

ADRES REDAKCJI / ADDRESS OF EDITORS

„Pedagogika Katolicka”
37-450 Stalowa Wola, Ul. Ofiar Katynia 6a
tel. (15) 642 25 77, kom. 602 67 99 30
e-mail: pedkat@sandomierz.opoka.org.pl
www.pedkat.pl

ks. prof. dr hab. Jan Zimny
REDAKTOR NACZELNY

dr Anna Różyło
Z-CA REDAKTORA NACZELNEGO

dr Wacław Kędzior
SEKRETARZ REDAKCJI

dr Dariusz Żak
CZŁONEK REDAKCJI

mgr Rafał Podleśny
REDAKTOR TECHNICZNY

RADA NAUKOWA / BOARD OF SCIENCE

Kard. Péter Erdő (Węgry)
Kard. Marian Jaworski (Ukraina)
Kard. Kazimierz Nycz (Polska)
Abp Andrzej Dziega (Polska)
Abp Jan Graubner (Czechy)
Abp Alojzy Tkáč (Słowacja)
Abp Stanisław Wielgus (Polska)
Bp Antoni Długosz (Polska)
Bp László Kiss-Rigó (Węgry)
Bp Stanisław Stefanek (Polska)
Bp Marcyan Trofimiak (Ukraina)
Ks. prof. dr hab. Amantius Akimjak (Słowacja)
Prof. dr hab. Tadeusz Aleksander (Polska)
Prof. dr hab. Krystyna Czuba (Polska)
Ks. prof. dr hab. Kazimierz Bełch (Polska)
Ks. prof. Dr hab. František Dluhoš (Słowacja)
Ks. prof. dr hab. Franciszek Drączkowski (Polska)
Ks. prof. Dr hab. Pavol Gancák (Słowacja)
Prof. dr hab. Wiesław Maria Grudzewski (Polska)
Prof. dr hab. Irena Hejduk (Polska)
Prof. dr hab. Andrzej Herman (Polska)
Prof. dr hab. Tamara Hovorun (Ukraina)
Prof. dr hab. Tomáš Jablonský (Słowacja)
Prof. dr hab. Emilia Janigová
Prof. dr hab. Edmund Juško (Polska)
Ks. prof. dr hab. Stefan Koperek *cs* (Polska)
Ks. prof. Dr hab. Alojz Kostelansky (Słowacja)
Ks. prof. dr hab. Józef Krasieński (Polska)
Prof. dr hab. Teresa Kukołowicz (Polska)
Ks. prof. dr hab. Stanisław Kulpaczyński *ssb* (Polska)
Prof. dr hab. Jana Moricová (Słowacja)
Prof. dr hab. Stefan Możdżeń (Polska)
Prof. dr hab. Nella Nyczkało (Ukraina)
Ks. Prof. Dr hab. Miloš Pekarčík (Słowacja)
O. prof. dr hab. Roland Prejs *omcap* (Polska)
Prof. dr hab. Marian Śnieżyński (Polska)
Prof. JUDr. Peter Vojčík (Słowacja)
Prof. dr hab. Wiesław Zabłocki (Polska)
Prof. dr hab. Anna Žilová (Słowacja)
Ks. prof. dr hab. Andrzej Zwoliński (Polska)

NAKLAD 200 egz. DRUK Drukarnia Eikon Plus – Kraków

ISSN 1898-3685 PRENUMERATA Adres redakcji

PUBLIKACJA NAUKOWA ZAMIESZCZONA W PK - 4 pkt

Spis treści

Od redakcji / From The Editorial Office 6

Z NAUCZANIA KOŚCIOŁA / FROM THE CHURCH TEACHING

Ojciec Święty Benedykt XVI – *Relatywizm przesłania prawdą o człowieku* 9

Ojciec Święty Benedykt XVI – *Nie zadowalać się drugorzędną doskonałością* 13

ARTYKUŁY / ARTICLES

Ks. prof. dr hab. Jan Zimny – *Odpoczynek w ujęciu Jana Pawła II* 16

Ks. dr Władysław Kądziółka – *Integralna wizja człowieka i jego posłannictwa* 29

Dr Ewa Kopeć – *Samotność w rodzinie źródłem patologii wśród dzieci i młodzieży.* 44

Mgr Dariusz Poleszak – *Cyfrowi tubylcy – szansą czy zagrożeniem dla starej cywilizacji?* 60

Mgr Paulina Ledwoń – *Praca jako wsparcie wychowawczej roli rodziny.* 71

Prof. dr hab. Zbigniew Narecki – *Szacunek w wychowaniu ekologicznym chrześcijanina. W świetle społeczno-moralnej nauki Kościoła* 79

Dr Nataliya Vovchasta – *Rola nowoczesnej technologii w motywacji młodych ludzi do nauki języków obcych* 91

SUMMARY

Respect in ecological education of a Christian. *In the light of socio-moral teaching of the Church.*

In the light of the above analysis one can see how important it is for a Christian to relate to one and indivisible work of creation, both natural and social. This kind of ecological education tells us that man by the will of God is His co-host. Therefore man should constantly respect this creation because it is given by God to all generations to use it and thus be sanctified and saved. Devastation of the God's gift is a sin against the Creator himself, but also against future generations that will have the right to use it. Hence it is a moral and educa-

tional responsibility of contemporary Christians and people of "good will" to take care of not only all creation, but also previously unknown scientific and technological progress, which should serve all people now and in the future. How to manage this great work in order to protect oneself from a sin against creation? It can be learned from a splendid lecture of contemporary teaching of the Church, especially since Vaticanum II, which we tried to outline here. It includes the socio-moral discourse on respect for nature and man in ecological education of a Christian. This respect is expressed in man's dignity and personal rights, especially in the right to live.

Uczestnicy pielgrzymi na Węgry Po mszy św. z Bpem prof. Stanisław Stolarikiem (Słowacja)

Rola nowoczesnej technologii w motywacji młodych ludzi do nauki języków obcych

Dr Nataliya Vovchasta – LWOWSKI PAŃSTWOWY UNIwersYTET BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I ŚRODOWISKA

Ludzie uczą się w 25 procentach od mistrza,
w 25 procentach słuchając samych siebie,
w 25 procentach od przyjaciół,
a w 25 procentach uczą ich czas
Paulo Coelho

Основним чинником у здобутті якісної освіти є досконала мовна політика держави. Молода людина сучасного суспільства зобов'язана володіти не лише державною мовою, а й однією – двома іноземними.

Молоді люди, які чітко усвідомлюють, що знання іноземних мов забезпечує мобільність, ефективний обмін досвідом, взаєморозуміння між представниками різних культурних спільнот, володіють сьогодні не лише англійською, німецькою, французькою мовами, – вони акцентують увагу на вивченні слов'янських та східних мов.

Мовна політика держави розглядається як засіб формування особистості. Особливо важливим є розвиток мовної політики у сенсі багатомовності та формуванні здатності до вивчення й використання протягом життя більш ніж однієї іноземної мови.

У процесі отримання мовної освіти людина накопичує досвід емоційно-вольового відношення до навколишнього світу, людей, що дає їй можливість, з одного боку, самовдосконалюватись, розвивати свою психіку та внутрішній світ, а з іншого – підтримувати взаємовигідні стосунки з соціальним середовищем. Крім того, в процесі мовної освіти накопичується досвід творчої діяльності, необхідний для вирішення різноманітних проблем життя та діяльності.

Необхідно відмітити, що проблема формування мотивації до додаткового вивчення іноземних мов має велике життєве значення. Складність розглядання цієї проблеми та знаходження шляхів її вирішення в рамках вітчизняної науки полягає в тому, що практично не сформувався той пласт теоретичної літератури та матеріалів прикладних до-

сліджень, які дозволяють вивчати дану проблему в сучасних соціокультурних умовах, хоча вона є досить актуальною.

Характерною особливістю в процесі вивчення іноземної мови є те, щоби мотивувати людину. Оволодіння іноземною мовою є достатньо складним багатоаспектним процесом, який включає комплекс особистісних та соціальних особливостей, які спрямовані як на розвиток особистості, так і на формування мовної компетенції. Успішний початок навчання будь-якої іноземної мови сприяє створенню високої мотивації до вивчення іноземної мови. Успіх навчання та відношення студента до дисципліни у великій мірі залежить від того, наскільки цікаво та емоційно викладач проводить курс по оволодінню іншомовним спілкуванням. Очевидним мотиваційним фактором процесу вивчення іноземних мов стала можливість живого спілкування з представниками різних культур, націй, народів.

Оволодіння іноземними мовами, як відомо, нерозривно пов'язано з володінням іншомовною культурою, яка передбачає не тільки засвоєння культурологічних знань, які містять у тому числі зразки невербального спілкування, але й формування здібності та готовності зрозуміти та прийняти культуру носіїв мов, які вивчаються.

Процес навчання іноземним мовам і культурам у полікультурному середовищі має цілий ряд соціологічних, психологічних, соціокультурних, лінгводидактичних особливостей, урахування яких у практиці викладання забезпечує високий результат.

Найважливішою проблемою, яка повинна бути вирішена в теорії та практиці при навчанні іноземним мовам в полі-

культурному середовищі, є організація цього процесу, яка забезпечує вивчення іноземних мов як феномену національної культури інших народів через усвідомлення відмінностей менталітету народів країн мов, які вивчаються. Це сприяє вирішенню багатьох проблем міжкультурної комунікації.

На території нашої держави проживають громадяни понад сто національностей, які разом із українцями становлять п'ятдесятидвохмільйонний народ України. Найчисельнішими з них є росіяни, євреї, білоруси, молдавани, болгары, поляки, угорці, румуни, греки, кримські татари, вірмени, цигани та ін.

Так, як сьогодні, статус іноземної мови стрімко зростає. Вивчення іноземних мов стає вимогою часу. Суспільство потребує висококваліфікованих фахівців із знанням іноземних мов, професіоналів готових до гідної участі у міжнародному співробітництві.

Оскільки у світі, де царює конкуренція, від молодої людини вимагається: "грамотний" рівень володіння мовою, комп'ютерна грамотність, володіння способами рішення проблем, гнучке та інноваційне мислення, схильність та здібність до безперервної освіти.

Тому, використання сучасних мультимедійних та інформаційних технологій в освітній системі є одним із пріоритетних напрямів підготовки та розвитку молодої людини.

Зокрема, в "Національній доктрині розвитку освіти в Україні" зазначається, що "Головною метою в контексті створення інформаційного суспільства й освітньо-інформаційного простору є забезпечення доступу до інформації широкого спектру споживання; належне інформаційне забезпечення всіх гілок

влади; розвиток та впровадження сучасних комп'ютерних технологій у системі освіти, державного управління, науки та інших сферах; створення в найкоротші строки необхідних умов для забезпечення широкого доступу навчальних закладів, наукових та інших установ до мережі Інтернет; розвиток освітніх і навчальних програм на базі комп'ютерних інформаційних технологій" [3].

Педагогічні і теоретичні аспекти використання інформаційних технологій у навчальному процесі досліджені у працях Б.Б. Беседіна, Ю.В. Горюшка, Р.С. Гуревича, М.І. Жалдака, Ю.О. Жука, В.І. Загвязинського, М.Ю. Кадемій, М.С. Коваля, М.М. Козяра, А.Д. Кузика, Ю.І. Машбиця, В.М. Монахова, Н.В. Морзе, Н.Г. Ничкало, А.В. Пенькова, Є.С. Полат, Т.Є. Рака, С.А. Ракова; підходам до вивчення іноземної мови (Л.П. Гапоненко, Н.К. Склярченко, Р.Ю. Мартинова), сучасних методик навчання іншомовного матеріалу (С.Ю. Ніколаєва, А.М. Журавська).

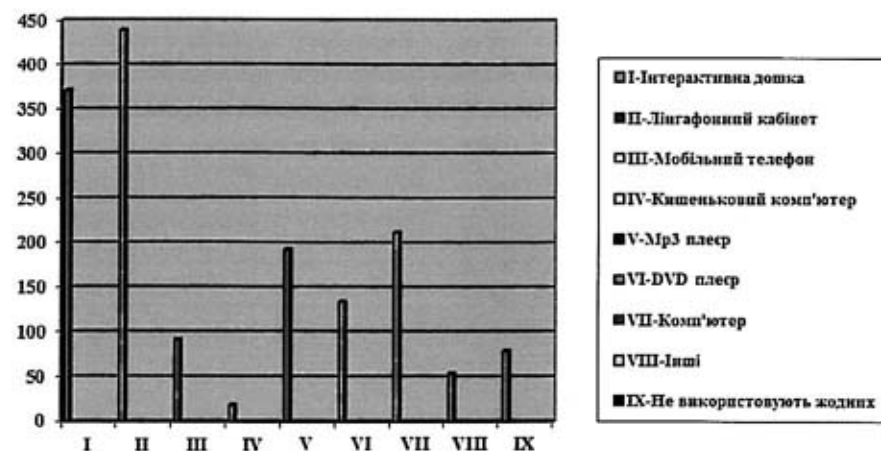
Дуже часто критики пишуть, що Ін-

тернет це "глобальний смітник або всесвітня павутина", в якому кожна людина може створити свою власну Веб-сторінку і опублікувати те, що їй подобається. Можемо наголосити, що в Інтернет мережа пропонує нам різну інформацію, від найбільш примітивних до дуже цінних та практичних. Власне, від самого користувача залежить вибір Інтернет сторінок, матеріалів, які його цікавлять та які він використовує для власних цілей.

Завдання педагога навчити молоду людину відбирати та опрацьовувати матеріали для власного розвитку та самоосвіти. Це є велике великим викликом не тільки для освітнього процесу, а й для того хто навчає та вчиться. Адаже викладач, повинен створити для своїх студентів такі умови, щоб ті розвивали наступні навички: пошук, відбір та використання інформації з різних джерел, одночасно із використанням сучасних інформаційних технологій.

В Інтернет-опитуванні, яке провів G. Dudeney [4] 3 січня 2010, у

Таблиця 1. Найбільш ефективні мультимедійно-інформаційні засоби при вивченні іноземної мови.

якому взяли участь 1592 учасники, виявилося що найбільш ефективними мультимедійно-інформаційними технологіями при вивченні іноземної мови є: інтерактивна дошка, лінгафонний кабінет, мобільний телефон, кишеньковий комп'ютер, Мр3 плеєр, DVD програвач і комп'ютер.

Виявилося, що один з найосновніших засобів у формуванні професійних здібностей займає навчання іноземної мови у лінгафонному кабінеті 28% (439 респондентів), адже викладач має великі можливості не лише для підготовки та викладення матеріалу, але й для контролю знань студентів. Лінгафонний кабінет надає можливість оцінювати мовні досягнення студентів: вимову, швидкість мови.

Зауважимо, що не менш важливу роль відіграє використання інтерактивної до-

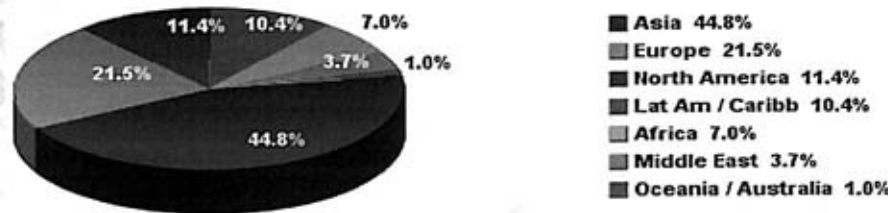
шки 23% (371 респондентів), яка є не менш інформативним й цікавим засобом для проведення практичних занять.

Використання інтерактивної дошки, як інструмента в рамках ефективної стратегії навчання, дає позитивні результати. Студентам легше стежити за думкою й цілями викладача. Завдяки можливості наголосити на важливих об'єктах, виділивши їх кольорами, підкресливши або обвівши їх. Слід зауважити, що викладачу доводиться думати й викладати по-новому.

Не менш важливу роль у вивченні іноземної мови відіграє комп'ютер — 13% (212 респондентів), Мр3 плеєр 12% (193р.), DVD- програвач 8% (134р.), мобільний телефон — 6% (92) за допомогою яких можна почерпнути корисну інформацію і збільшити багаж знань. І лише з 1592 осіб, які прийняли участь

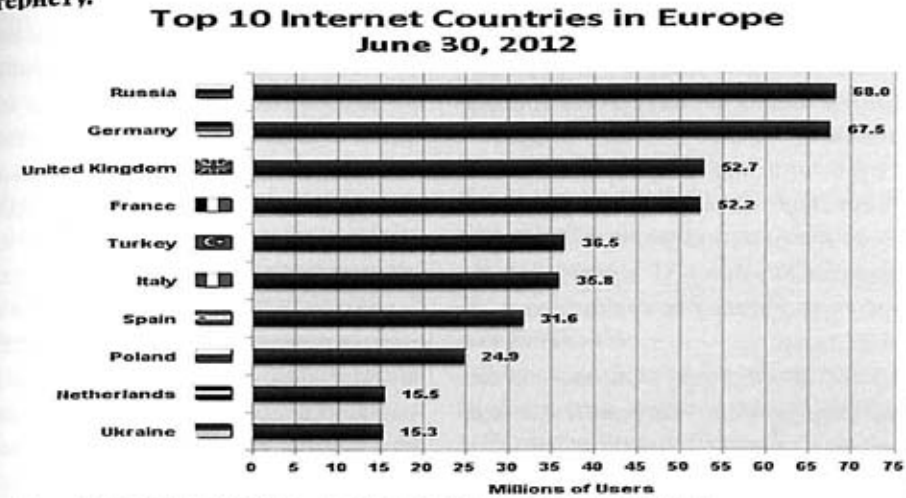
Таблиця 2. Кількість користувачів Всесвітньої мережі Інтернет у світі. У процентному відношенні у нас є наступні дані по Інтернет користувачах: Азія (44.8%), Європа (21.5%), Північна Америка (11.4%), Латинська Америка / країни Карибського басейну (10.4%), Африка (7.0%), Близький Схід (3.7%), Австралія / Тихоокеанські острови (1.0%). У нижче поданій таблиці подано 10 країн із найбільшим показником відвідування та використання Інтернету в країнах станом на 30 червня 2012 року.

Internet Users in the World Distribution by World Regions - 2012 Q2

Source: Internet World Stats - www.internetworldstats.com/stats.htm
Basis: 2,405,518,376 Internet users on June 30, 2012
Copyright © 2012, Miniwatts Marketing Group

Таблиця 3. Десять країн Європи з найбільшою кількістю користувачів Інтернету.

Source: Internet World Stats - www.internetworldstats.com/stats4.htm
Basis: 518,512,109 estimated Internet Users in Europe on 2012 Q2
Copyright © 2012, Miniwatts Marketing Group

в опитуванні 5% (79) — не використовують жодних вищезгаданих, та лише 1% (18р) застосовують кишеньковий комп'ютер, та 5% (79) — не використовують жодних вищезгаданих.

Таким чином, комп'ютери, ноутбуки, кишенькові комп'ютери, мобільні телефони, DVD програвачі вже зараз міцно ввійшли в навчальний процес. Тому, так важливо, саме зараз варто переглянути підходи до навчання молодого покоління.

Як показують дані ми бачимо, що доступ до Інтернету та користування різними Веб ресурсами в країнах Західної та Східної Європи швидко змінюється.

Молоді люди широко користуються Інтернет маркетинговими сторінками, Веб ресурсами та навчальними платформами.

У нижче поданій таблиці подано 10 країн із найбільшим показником відвідування та використання Інтернету в країнах станом на 30 червня 2012 року.

Як ми бачимо, у процентному відношенні зафіксовані наступні дані по країнах: Росія (68.0%), Німеччина (67.5%), Великобританія (52.7%), Франція (52.2%), Туреччина (36.5%), Італія (35.8%), Іспанія (31.6%), Польща (24.9%), Нідерланди (15.5%), Україна (15.3%).

Те саме джерело інформує, що кількість користувачів Інтернету та Facebook наприклад у Польщі та Україні за 2012 рік наступні [5]: Результати соціологічного дослідження проведеного Інститутом Горшеніна спільно

Таблиця 4. Кількість користувачів Всесвітньої мережі в Польщі та Україні

Країна	Інтернет користувачі	кількість населення у процентному відношенні	Користувачі мережі Facebook
Польща	24,940,902	64,9%	9,214,680
Україна	15,300,000	34,1%	2,122,680

з тижневиком "Коментарі" з 1 по 19 березня 2012 року свідчать, що 70% української молоді відають перевагу Інтернету як джерелу інформації, а 55% – щодня користуються соціальними мережами.

Було опитано 1500 респондентів у містах із населенням більш як 100 тисяч чоловік, які розташовані в 24 областях України і АР Крим та репрезентують населення країни віком від 16-21 року.

Більшій частині молодих людей України – 64,2% – Інтернет необхідний для пошуку будь-якого роду інформації.

Для роботи, навчання він потрібний 61,1%, для спілкування з іншими користувачами в чатах, на форумах, в соціальних мережах – 45,9%, для того, щоб стежити за новинами, подіями в світі та в країні – 44,8% респондентам. Вважають за краще слухати музику, дивитися фільми, читати книги в Інтернеті – 39,9%, користуватися електронною поштою – 31,2%, грати в ігри – 25,9%, спілкуватися з родичами – 24,1%, шукати нових друзів, людей зі схожими інтересами – 21,1% молодих людей [6].

Застосування сучасних технологій суттєво поліпшує пошук матеріалу, збагачує пізнавальний процес, а також підвищує мотивацію до вивчення іноземних мов. Оскільки, ми можемо спілкуватися з друзями за кордоном. Це спосіб потренувати свою іноземну мову, а ще й чудова можливість дізнатись про культуру, звичаї та свята тієї країни.

Як бачимо з вище поданих опитувань у світі та Україні, молодь все біль-

ше часу проводить за комп'ютером, ноутбуком, смартфоном живучи практично у віртуальному світі, спілкуючись у чатах більше, ніж зі своїми реальними однолітками. Молодь найчастіше шукає у "всесвітній павутині" свободи та самоствердження. У цьому і ховається небезпека оскільки підлітки чи молоді люди реалізують свої сили та здібності у віртуальному світі, а реальне особистісне зростання переходить на задній план. Тому, у всьому потрібно знати міру, щоб це не переросло в залежність і не нашкодило нашому психічному, але й фізичному здоров'ю.

STRESZCZENIE

W artykule omawiane są zagadnienia dotyczące wpływu nowoczesnej technologii na rozwój czynników motywacyjnych w procesie nauczania języków obcych. Uzasadnia się konieczność kształtowania motywacyjnej gotowości młodych ludzi do kontaktów z innymi w języku obcym.

Żyjemy w wieku o złożonym, wielopłaszczyznowym i wymagającym charakterze, w jakim pomyślnie współlistnieją z sobą różne kultury ze swoimi wartościami, potrzebami, pragnieniami. Na fali tej różnorodności niezbędny jest odpowiednio wysoki potencjał intelektualny i znajomość języków obcych. Państwo jest zainteresowane w tej dziedzinie, bowiem od strategii inteligentnych ludzi, którzy znają obce języki, zależy poprawa jakości życia obywateli. W wyniku kontaktów międzynarodowych tworzy się pewna baza wiedzy, która pozwala korzystać z postępu naukowo-technicznego i osiągnięć innych krajów.

Znajomość języków obcych w kontaktach międzynarodowych stwarza możliwość z jednej strony – samodoskonalenia się, rozwoju psychiki i stosunku do otaczającego świata, z drugiej – utrzymania wzajemnie korzystnych relacji z otoczeniem społecznym. Ponadto, w procesie tym dochodzi do gromadzenia doświadczenia twórczej działalności, niezbędnego w rozwiązywaniu różnych problemów w naszym życiu.

Opanowanie i posługiwanie się językiem obcym sprzyja kształtowaniu osobowości i naukowego spojrzenia na świat. Związki kulturowe powodują, że czynnik motywacyjny uczących się nie tylko rozwija się ale także zmienia się jego treść, co z kolei powoduje kształtowanie się różnych cech osobowości niezbędnych dla pomyślnego posługiwania się językiem obcym w mowie.

SUMMARY

The role of ICT on motivation of the young in foreign languages learning

The issues of the influence of ICT on development of motivational factors in foreign languages learning by young people are examined in the article. XXI century is difficult and many-sided. Different cultures with its values, necessities and desires are existed in it. On a background of this variety it is necessary to have high intellectual

and language potential. Our society is interested in clever young people that know other foreign languages. The improvement of quality of modern life of most people depends on their strategy. In addition, experience of creative activity which is necessary for the decision of different problems of life and activity depends from the process of education.

ЛІТЕРАТУРА

Nogieć J. *Internet w szkole wyższej*, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu, Poznań 2009.

Penkowska G. *Meandry e-learningu*, Wydawnictwo Difin SA, Warszawa 2010.

Урядовий портал. [Електронний ресурс] / Національній доктрині розвитку освіти в Україні. /— Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>

Educational web-page. [Електронний ресурс] / Teaching English. / www.teachingenglish.org.uk/talk

Internet World Stats. [Електронний ресурс] / Usage and Population Statistics /—Режим доступу: <http://www.internetworldstats.com>

Online Експрес. [Електронний ресурс] / Більше половини української молоді щодня "зависають" в соцмережах. / — Режим доступу: <http://www.expres.ua/tech/2012/04/05/63836>

**„Wychowanie nie jest tylko dziełem wychowawców:
jest to relacja między osobami, w której, w miarę
dorastania, coraz większą rolę odgrywa wolność
i odpowiedzialność wychowanków.”**

(Benedykt XVI)